

Az építési és közlekedési miniszter

.../2024. (.....) ÉKM rendelete

az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások teljesítésének mennyiségi és minőségi ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 49. § (2) bekezdés *i*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 95. § 8. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések**1. §**

E rendelet hatálya az országos, regionális és elővárosi besorolású vasúti, közúti és vízi személyszállítási közszolgáltatások vonatkozásában a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 35. § (3) bekezdés *a)–c)* pontjában meghatározott ellenőrzési feladatok ellátásának részletszabályaira, a 35. § (4) bekezdése szerinti ellenőrzésért felelős szervezet kijelölésére, valamint az ellenőrzést végző szervet és a közszolgáltatókat az ellenőrzéshez kapcsolódóan megillető jogokra és kötelezettségekre terjed ki.

2. Értelmező rendelkezések**2. §**

E rendelet alkalmazásában

- dinamikus utastájékoztató*: azon vizuális és auditív eszközökön és berendezéseken keresztül megvalósuló tájékoztató, amelyeken a közzétett információ folyamatosan, az aktuális közlekedési helyzetnek megfelelően, helyszíni manuális tevékenység nélkül változtatható;
- közszolgáltató*: az Sztv. 2. § 29. pontjában meghatározott, közszolgáltatási szerződés vagy az Sztv. 24. § (4) bekezdésében meghatározott szükséghelyzeti intézkedés alapján végzett személyszállítási közszolgáltatást nyújtó közlekedési szolgáltató;
- megrendelő*: az Sztv. 4. § (3) bekezdés *d)* és *j)* pontjában meghatározottak szerint az országos, regionális és elővárosi vasúti, közúti és vízi közforgalmú személyszállítási közszolgáltatások esetében a közlekedésért felelős miniszter;
- menetrend*: az Sztv. 2. § 23. pontjában meghatározott szolgáltatási előírás;
- mérési paraméter*: a járatok és utasforgalmi létesítmények szolgáltatás minőség-ellenőrzés szempontjából jelentőséggel bíró jellemzői, melyekre az elvárásokat a közszolgáltatási szerződés határozza meg;
- mintanagyság*: az előírt mintaszámok meghatározása egy naptári évi időtartamra, szegmensenként és mérési módonként külön-külön számítva, az éves menetrendváltáshoz igazítva;
- statikus utastájékoztató*: azon vizuális felületeken – ideértve különösen a papír alapú hirdetményt, táblázást, térképet – keresztül megvalósuló tájékoztató, amelyeken a közzétett információ állandó jellegű, és változtatása helyszíni manuális tevékenységet igényel;
- szegmens*: a helyközi járatok, regionális, és elővárosi járatok besorolása a megrendelő által jóváhagyott menetrendi felterjesztés szerint, valamint a vasúti utasforgalmi létesítmények országos, regionális és elővárosi besorolása az ott megálló járatok járatok besorolása alapján;
- szolgáltatási szint*: a közszolgáltatási szerződésben vagy az Sztv. 24. § (4) bekezdése szerinti szükséghelyzeti kijelölő határozatban (a továbbiakban együtt: közszolgáltatási szerződésben) meghatározott paraméterek és ezek súlyozott összegének szegmensenként külön-külön, egy-egy százalékban kifejezett, számszerű értéke;
- utasforgalmi létesítmény*: az utascserre céljára szolgáló terület, a közforgalmú közlekedés útvonalán kijelölt, jellemzően épített infrastruktúrával rendelkező létesítmény, ahol a közforgalmú közlekedés járművei szabályos megállása biztosított, és amely lehetővé teszi az utasok le- és felszállását, így különösen a vasúti vagy autóbusz pályaudvar, a vasúti megállóhely vagy állomás, az autóbusz megállóhely vagy állomás, a hajóállomás és kikötő.

3. Az ellenőrzést végző szerv

3. §

Az Sztv. 35. § (3) bekezdés *a)–c)* pontjában meghatározott ellenőrzési feladatokat a KTI Magyar Közlekedéstudományi és Logisztikai Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: KTI) látja el.

4. A közszolgáltató kötelezettségei

4. §

(1) A személyszállítási szolgáltatások teljesítése során a közszolgáltatónak figyelembe kell vennie az e rendeletben, továbbá a közszolgáltatási szerződésben meghatározott mennyiségi és minőségi követelményeket, valamint a rendelkezésre álló pénzügyi és műszaki lehetőségekre tekintettel a tőle elvárható legmagasabb szinten kell biztosítani a személyszállítási közszolgáltatások versenyképes, az utazóközönség számára vonzó színvonalon történő végzését.

(2) Az aktuális menetrendi évre vonatkozóan a közszolgáltatási szerződésben meghatározott szolgáltatási szint-mérési rendszer alapján a közszolgáltató szegmensenként és mérési paraméterként legalább a közszolgáltatási szerződésben rögzített szintet nyújtja, amely a folyamatos minőségfejlesztés szempontjait is figyelembe veszi.

(3) A közszolgáltató a saját minőségmérési és -értékelési feladatainak ellátása és a KTI e rendeletben foglalt feladatainak támogatása érdekében minőségmérési és -értékelési szakrendszert (a továbbiakban: szakrendszer) működtet, valamint a technikai és szakmai változások elvárásainak megfelelően fejleszt.

(4) A közszolgáltató a szakrendszerhez a KTI részére az e rendeletben meghatározott feladatainak ellátásához szükséges mértékű hozzáférést biztosít.

5. §

(1) A közszolgáltató feladata az utasok kiszolgálását célzó utasforgalmi létesítmények épületei, területei, valamint járművek tisztaságának, esztétikus állapotának, továbbá az utasok komfortérzetét megalapozó kiegészítő szolgáltatások biztosítása, és járművek esetében – ha a járművön található – WC, kézmosó, légkondicionáló működtetése, valamint ezek igénybevehetőségének biztosítása.

(2) A közszolgáltató kötelezettsége gondoskodni a megfelelő statikus vagy dinamikus utastájékoztatásról, mely során lehetővé kell tenni az utazási lehetőségekről való előzetes informálódást az állomásokon, megállóhelyeken, interneten, telefonos applikáción, valamint a járműveken egyaránt.

5. Az ellenőrzés tárgya és tartalma

6. §

(1) A KTI az Sztv. 35.§ (4) bekezdése szerinti szolgáltatási szint-mérési rendszer útján ellenőrzi a közszolgáltatás általános minőségi jellemzőit. Az ellenőrzés kiterjed:

a) az Sztv. 35. § (3) bekezdés *a)–c)* pontjában meghatározott szempontokkal összefüggésben

aa) a menetrendben foglaltak betartására, vagy az attól való eltérésre,

ab) az utaskiszolgálás minőségére,

ac) a zsúfoltságmentességre,

ad) a járművek és az utasforgalmi létesítmények általános állapotára, különös tekintettel a műszaki és biztonsági jellemzőkre, továbbá a tisztaságra,

ae) a járművek és utasforgalmi létesítmények akadálymentesítésére,

af) az utastájékoztatás pontosságára és minőségére,

ag) az utasokkal való udvarias, segítőkész bánásmódra és az utaspanaszok kezelésére; valamint

b) mindazokra a szempontokra, amelyeket a közszolgáltatási szerződés ezzel összefüggésben előír.

(2) A közszolgáltatási szerződésben meg kell határozni a minőségi követelményeknek való megfelelés vizsgálatára és az alkalmazott szolgáltatási szintek mérésére vonatkozó részletes tartalmi és eljárási szabályokat, a minőségi szintektől történő eltérés értékelésének elveit, valamint a követelményektől való eltérés pénzügyi hatását.

(3) A közlekedésért felelős miniszter az éves elvárt szolgáltatási szinteket a közszolgáltató bevonásával állapítja meg úgy, hogy az egyaránt tükrözze a közszolgáltató bázisívi teljesítményhez viszonyított minőségfejlesztési lehetőségeit és az utasok szolgáltatásminőséggel szembeni jogos elvárásait.

(4) A személyszállítási közszolgáltatás keretében a minőségmérési rendszer járatokra, az utasforgalmi létesítményekre, továbbá a közszolgáltató által az utastájékoztatásra is használt internetes felületre terjed ki. Az ellenőrzéssel érintett járat, valamint vasúti utasforgalmi létesítmény, országos, regionális vagy elővárosi szegmensbe kerül besorolásra, az autóbuszos utasforgalmi létesítmények nem kerülnek szegmens besorolásra.

6. Az ellenőrzés eljárási szabályai

7. §

(1) A KTI két mérésszervezési mód, a közszolgáltatói és a megrendelői bázisú mérésszervezés alkalmazásával folytatja le az ellenőrzéseket. Az indokolt mintanagyságot a mindenkor hatályos magyar szabványnak megfelelően kell meghatározni. A mintavétel alapjául veendő sokaságnak a megrendelt szolgáltatási teljesítmény – a közlekedtetni tervezett menetrendi járatok mennyisége – tekintendő. A mintaösszetétel megállapítása a rétegzett, véletlenszerű mintavételi eljárásoknak megfelelően történik. A járatok mintavételezését a (2)-(3) bekezdésben foglalt tervezési eljárásnak megfelelően, közszolgáltatói bázisú mérésszervezés alkalmazásakor a közszolgáltató és a KTI közösen, megrendelői bázisú mérésszervezés esetén a KTI önállóan látja el. Az állomások és a megállóhelyek mintavételezését teljes egészében a KTI hajtja végre.

(2) A KTI az aktuális menetrendi évben havi ütemezéssel, napokra lebontva, a mintavételezési elvek alapján, személyes jelenléttel történő mintavételezésen alapuló mérési tervet készít az ellenőrzéshez szükséges adatkörrel és formátumban. A KTI a mérési terv 20%-át, a közszolgáltatói bázisú tervezés kialakításához legkésőbb a tárgyhónapot megelőző hónap tizenötödik napjáig küldi meg a közszolgáltató részére.

(3) A közszolgáltató a KTI által a (2) bekezdésben foglaltak szerint megtervezett mérések – szegmensenként és területenként értelmezve – legalább 10%-ában, legfeljebb 20%-ában közszolgáltatói bázisú, a KTI-vel közös, együttes mérést végez. A mérési terv további elemeit a KTI megrendelői bázisú mérésszervezés alkalmazásával folytatja le.

(4) A közszolgáltató és a KTI az általuk elvégzett mérések eredményeit legkésőbb a tárgyhónapot követő hónap negyedik munkanapján kölcsönösen megküldik egymásnak, vagy a szakrendszeren keresztül kölcsönösen megismerhetővé teszik egymás számára. A közös mérések eredményeit a minőségi szint számításakor egyszeresen, a KTI által rögzített adattartalommal kell figyelembe venni.

(5) A KTI gondoskodik a mérési terveknek a mérések végrehajtását megelőző bizalmas kezeléséről. Ennek során biztosítja, hogy a szolgáltatás nyújtásában közvetlenül résztvevők a mérések megkezdését megelőzően ne ismerhessék meg a tervezett mérések idejét, helyét és tárgyát.

(6) A (2) bekezdésben meghatározottakon túl a KTI bármikor jogosult ellenőrizni a közszolgáltatók elektronikus felületein közzétett információk megfelelőségét.

(7) Közvetlen minőségjavító intézkedés érdekében a közszolgáltató a közszolgáltatói és a KTI által végzett, valamint a közös mérések során tett megállapításokat kezeli és nyomon követi. A KTI a közszolgáltatótól adatszolgáltatást, tájékoztatást és intézkedést kérhet. Adatszolgáltatásra kizárólag személyazonosításra alkalmatlan módon, statisztikai jelleggel kerülhet sor.

7. Az ellenőrzési tevékenység ellentételezése

8. §

(1) Az ellenőrzési tevékenység elvégzéséért a közszolgáltatók a tevékenység ellentételezését biztosító díjat (a továbbiakban: ellenőrzési díj) kötelesek fizetni a KTI részére.

(2) A KTI a közlekedésért felelős miniszter által jóváhagyott, a saját honlapján közzétett szabályzatban állapítja meg a közszolgáltató által fizetendő ellenőrzési díj éves mértékét az éves országos, regionális és elővárosi közszolgáltatási menetrend megrendelői jóváhagyását követően, legkésőbb a tárgyévet megelőző év november 15. napjáig.

(3) Az ellenőrzési díj mértékét a tárgyévet megelőző év december 31. napján érvényes közszolgáltatási menetrendben szereplő járat darabszámmal arányosan, alágazatonként egységesen kell megállapítani.

(4) A közszolgáltató által fizetendő ellenőrzési díjat a tevékenységgel összefüggő, felmerülő költségek alapján kell meghatározni a KTI mindenkor hatályos önköltségszámítási szabályzata szerint.

(5) A (2) bekezdés szerint megállapított éves díj 1/12-ed részét a közszolgáltató minden hónap 10. napjáig fizeti meg a KTI részére.

(6) A KTI az ellenőrzési díj összegét az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások ellenőrzési rendszere működtetésével és fejlesztésével kapcsolatos költségek fedezésére fordítja.

9. §

(1) A megrendelő a 8. § szerinti ellenőrzési díjat a közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződés elszámolásra vonatkozó szabályai szerinti indokolt költségként ismeri el, és az indokolt költségek megtérítésére vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően megtéríti a közszolgáltatók részére.

(2) Ha a személyszállítási közszolgáltatás koncessziós vagy közbeszerzési eljárás keretében kerül odaítélésre, a megrendelő részéről az ellenőrzési díj a közszolgáltató részére fizetett koncessziós vagy szolgáltatási díj keretében kerül megtérítésre.

(3) A megrendelő a 4. § (3) és (4) bekezdése kapcsán a közszolgáltatónál felmerült költségeket a közszolgáltatási szerződésben foglaltak szerint megtéríti.

8. Záró rendelkezések

10. §

Ez a rendelet 2024. július 1. napján lép hatályba.

11. §

(1) Az ellenőrzési díj 2024. évre vonatkozó mértékét a tárgyév június 30. napján érvényes közszolgáltatási menetrendben szereplő járat darabszámmal arányosan, alágazatonként egységesen kell megállapítani.

(2) A KTI a 2024. évre vonatkozó, a 8. § (2) bekezdése szerinti szabályzatát a közlekedésért felelős miniszter jóváhagyását követően 2024. július 5. napjáig teszi közzé a honlapján.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerint megállapított, a 2024. évre vonatkozó ellenőrzési díj 1/6-od részét a közszolgáltató minden hónap 10. napjáig fizeti meg a KTI részére.

Budapest, 2024. „”

Lázár János
építési és közlekedési miniszter